

Femmes for Freedom

Defending Girls and Women's Rights

Erkenning van huwelijksdwang als mensenhandel

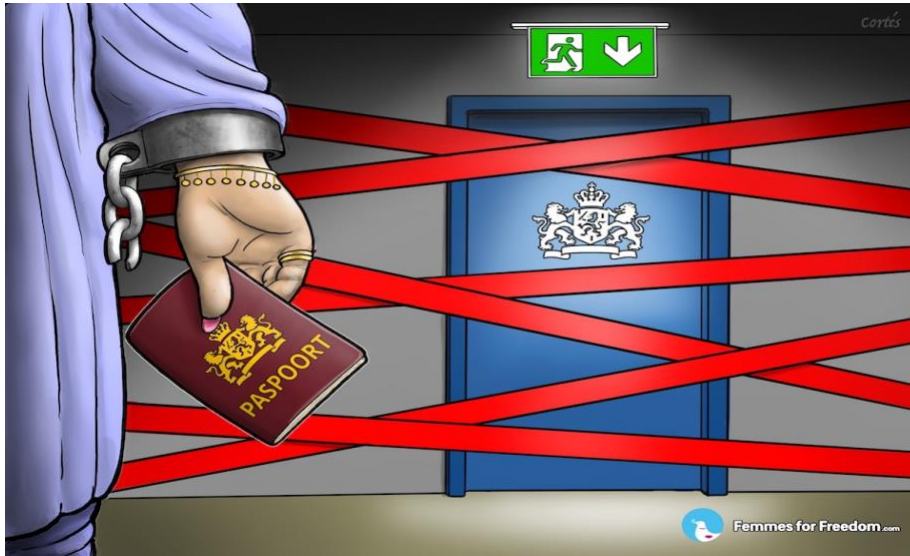
[Het nieuwe wetsvoorstel voor de modernisering en uitbreiding van de mensenhandelwetgeving](#) erkent huwelijks uitbuiting eindelijk als een vorm van

mensenhandel, zoals vereist door de EU-richtlijn uit 2022. Deze richtlijn, voorgesteld door de Europese Commissie op 19 december 2022, wijzigt de EU Anti-trafficking Directive (2011/36/EU) door de definitie van mensenhandel uit te breiden met gedwongen huwelijken en illegale adopties als vormen van uitbuiting. Deze aanpassing is cruciaal voor een effectievere bescherming van slachtoffers tegen de wreedste vormen van uitbuiting.

FFF juicht deze erkenning toe als een cruciale stap in de strijd tegen mensenhandel en dringt aan op onmiddellijke en strikte handhaving van deze bepalingen om slachtoffers de noodzakelijke bescherming te bieden en de daders te vervolgen. Tegelijkertijd uiten we onze bezorgdheid over de vele voorbeelden van slachtoffers van huwelijksdwang die, ondanks wetgeving, verdragen en hulpverlening waar zij beroep op kunnen doen, in de praktijk vaak tegen onwil aanlopen bij Nederlandse ambassades in het buitenland of zelfs worden gewantrouwd. Dit moeten we allemaal onacceptabel vinden voor een land dat zich beschaafd noemt.

Recent onacceptabel voorbeeld van Huwelijksdwang als Mensenhandel **naar beneden scrollen voor haar verhaal**

Een schrijnend voorbeeld van huwelijksdwang betreft de Afghaans-Nederlandse Nadia. Zij werd 19 jaar geleden vanuit Heerlen meegenomen naar Kandahar, Afghanistan, en verkocht voor 10.000 dollar. Op haar veertiende werd zij als kind uitgehuwelijkt aan een volwassen man. In 2023, achttien jaar later, slaagde zij erin te vluchten en de Nederlandse ambassade in Pakistan te bereiken. Daar vroeg zij om een reisdocument om naar Nederland terug te keren. Echter, de ambassade weigerde haar te helpen omdat zij langer dan dertien jaar buiten Nederland en de EU was geweest en daardoor, volgens de Rijkswet op het Nederlanderschap (RNW), haar Nederlandse nationaliteit had verloren. Dit bracht haar in een levensbedreigende situatie, aangezien zij illegaal in Pakistan was en dreigde te worden uitgezet, wat betekende dat ze in handen van de Taliban kon komen. Haar volledige verhaal is te lezen in het [Algemeen Dagblad door Brenda Stoter Boscolo](#).

Voorstel voor een Dochterregeling voor verdwenen vrouwen

FFF wil voor verdwenen vrouwen zoals Nadia een dochterregeling voorstellen. Deze regeling is bedoeld voor twee categorieën vrouwen:

1. **Vrouwen die de Nederlandse nationaliteit hadden maar deze zijn kwijtgeraakt wegens onvrijwillig verblijf in het buitenland.**
2. **Dochters van gastarbeiders die zich in Nederland vestigden en destijds alleen een verblijfsvergunning hadden.**

Eerste Categorie: Verdwenen Vrouwen zoals Nadia naar beneden scrollen voor haar verhaal

Deze vrouwen hadden de Nederlandse nationaliteit maar verloren deze door langdurig, onvrijwillig verblijf in het buitenland. Zij waren niet in staat om naar een Nederlandse ambassade te gaan vanwege opsluiting of andere vormen van dwang. FFF wil dat deze vrouwen, als zij zich alsnog melden bij een Nederlandse ambassade, per direct worden geholpen en een laissez passer krijgen om naar Nederland te kunnen terugkeren. Daarnaast dienen ze hun paspoort terug te krijgen, aangezien zij slachtoffer zijn van huwelijksdwang en dus ook van mensenhandel.

Het demissionaire kabinet heeft een wetsvoorstel naar de Kamer gestuurd om de Rijkswet op het Nederlandschap (RNW) te herzien. In dit wetsvoorstel is geen rekening gehouden met onvrijwillig verblijf in het buitenland, zoals in het geval van Nadia's uithuwelijking. Zie [deze pagina](#) voor de standpunten van FFF over dit wetsvoorstel en onze deelname aan de internetconsultatie.

Tweede Categorie: Verdwenen Dochters van Gastarbeiders

Deze vrouwen waren dochters van gastarbeiders die in de jaren '80 werden uitgehuwelijkt en achtergelaten in het land van herkomst. Ze hadden destijds alleen een verblijfsvergunning omdat hun ouders zich niet hadden genaturaliseerd, aangezien ze van plan waren terug te keren naar het land van herkomst. Als deze vrouwen zich na vele jaren uit hun gruwelijke situatie weten te bevrijden en zich melden bij de Nederlandse ambassade, worden ze

weggestuurd omdat ze te lang buiten Nederland zijn geweest en daardoor hun verblijfsdocument is verlopen. Ook deze vrouwen waren onvrijwillig in het buitenland onder de meest gruwelijke omstandigheden en verdienen een regeling die er als volgt uit zou kunnen zien:

Doelgroep afbakening voor Verdwenen Dochters van Gastarbeiders

- De regeling geldt voor vrouwen die minderjarig waren (jonger dan 21 jaar) op het moment van hun uithuwelijking en achterlating. Dit houdt rekening met de leeftijdsdefinitie van minderjarigheid die tot 1990 in Nederland gold.
- De vrouwen moeten inmiddels gescheiden zijn, willen scheiden, of zijn weggelopen van hun echtgenoot.
- De regeling staat open voor de vrouwen zelf, maar niet voor hun inmiddels meerderjarige kinderen.
- Ambassades, consulaten en lokale overheden in Nederland zijn verantwoordelijk voor het identificeren van vrouwen die onder deze criteria vallen.
- De betrokken vrouwen kunnen rekenen op rechtsbijstand om hen te ondersteunen bij het proces. De bewijslast voor het aannemelijk maken van uithuwelijking en achterlating wordt met begrip benaderd, waarbij de menselijke maat centraal staat. Het gaat hierbij om het creëren van een toegankelijke en eerlijke procedure waarin vrouwen hun situatie op geloofwaardige wijze kunnen presenteren.

Rationale voor de Dochterregeling

- De Nederlandse overheid heeft een blijvende zorgplicht voor deze vrouwen, die in hun jeugd uit het zicht van de leerplichtambtenaren zijn geraakt. Nederland had bovendien internationale verdragen geratificeerd die het land verplichtten tot het bestrijden van gedwongen huwelijken en seksueel geweld (Ratificatie CEDAW in 1991, IVRK in 1995, EVRM 1953).
- De Wet Tegengaan Huwelijksdwang, Polygamie en Genitale Verminking, die in 2012 met een amendement van Khadija Arib werd uitgebreid om ook Gedwongen Achterlating en Huwelijksgevangenschap te omvatten, biedt een juridische basis voor deze regeling.
- Deze regeling sluit aan bij [het amendement van Han ten Broeke uit 2016](#), gericht op de oprichting van een Forced Marriage Unit om slachtoffers van huwelijksdwang te helpen repatriëren.
- De VVD zou dit moeten steunen, aangezien dit past binnen het VVD-beleid tegen onderdrukking. Dit wordt onderstreept door de [initiatiefnota over zelfbeschikking](#) van Bente Becker, het amendement van Han ten Broeke over het tegengaan van huwelijksdwang en achterlating, en het [verkiezingsprogramma \(pagina 18\)](#) dat de nadruk legt op de bescherming van Nederlanders in het buitenland tegen dergelijke praktijken.
- Dit voorstel is in lijn met het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe regeringspartijen om schadelijke praktijken beter aan te pakken.
- De dochterregeling sluit naadloos aan bij [het wetsvoorstel voor de modernisering en uitbreiding van de mensenhandelwetgeving](#). Dit wetsvoorstel erkent huwelijksdwang als een vorm van mensenhandel. Door de dochterregeling te koppelen aan deze wetgeving, wordt een geïntegreerde benadering bevorderd die de bescherming van vrouwen zoals Nadia en de dochters van gastarbeiders versterkt. Deze erkenning

binnen de mensenhandelwetgeving onderstreept de noodzaak van een holistische aanpak en zorgt ervoor dat slachtoffers van huwelijksdwang dezelfde bescherming en ondersteuning krijgen als andere slachtoffers van mensenhandel.

Dit voorstel beoogt een duidelijk en rechtvaardig kader te scheppen om vrouwen die als kind zijn uitgehuwelijkt en achtergelaten te ondersteunen, in lijn met nationale wetgeving, internationale verplichtingen, het nieuwe wetsvoorstel over de modernisering van mensenhandel en het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe regeringspartijen om schadelijke praktijken beter aan te pakken.

[Naar beneden scrollen voor het verhaal van Nadia.](#)

► Nadia was 14 toen ze in Afghanistan werd verkocht aan een oudere man

Ze was 14 toen Nadia werd uitgehuwelijkt aan een oudere man in Afghanistan en leefde achttien jaar lang in een hel vol misbruik en mishandelingen voor ze kon ontsnappen. Voor het eerst doet ze haar verhaal.

Brenda Stoter
Rotterdam

De zomervakantie is nog niet begonnen, maar het is druk op Schiphol. Nadia (31, niet haar echte naam) staat tussen de zongebruinde reizigers. Klein en volledig in het zwart. Toen ze met een enkele roze koffer uit het vliegtuig stapte, voelde ze iets wat ze al jaren niet had gevoeld: ze was eindelijk thuis.

Als 13-jarige stond ze hier voor het laatst. „We gaan op vakantie”, had haar vader gezegd. Nadia dacht er niet veel van, keek er zelfs naar uit. Eindelijk zou ze haar biologische moeder weer zien.

Bovendien kon ze even ontsnappen aan een gewelddadige thuissituatie. Nadia werd mishandeld door haar stiefmoeder, de tweede vrouw van haar vader. „Een omvallend glas was al een reden om de haren uit mijn hoofd te trekken. Ik had vol en dik haar, verborgen onder een hoofdoek. Daarom zag niemand de kale plekken op mijn hoofd. En ze sloeg op plekken die niet zichtbaar waren”, begint Nadia haar verhaal. Ze stroopt een mouw op, waardoor een litteken op haar rechterarm zichtbaar wordt.

Gezinshereniging

Haar vader kwam als vluchteling naar ons land. Omdat hij genaturaliseerd was, werd Nadia ook Nederlander. Op haar negende verhuisde ze van Afghanistan naar Nederland. „De gezinshereniging was bedoeld voor mijn moeder, jongere broer en voor mij. Maar mijn vader trouwde snel een tweede vrouw, en nam haar op de documenten van mijn moeder mee. Mijn echte moeder en broer werden achtergelaten in Afghanistan”, zegt Nadia in het Nederlands. Ze heeft een licht zuidelijk accent.

Ze leerde de taal, sloot vriendschappen en deed het goed op school. Van buiten leek alles goed te gaan; van binnen voelde ze zich diepongelukkig. „Als ik klaagde tegen mijn vader, strafte zij me nog harder. Dan kreeg ik maar één kleine maaltijd per dag. Daarom lichtte ik niemand in, op twee vrienden na.”

In het begin leek het net een echte vakantie. Stiefmoeder verbleef bij haar eigen familie, en Nadia bij (familie van) haar moeder. Het was fijn en schrijnend tegelijk. „Mijn moeder moest voor iedereen zorgen, het hele huis schoonmaken, en werd vaak geslagen: alle vrouwen in het huis werden door de mannen geslagen. Mijn moeder was net een slaaf.”

‘Leefde in angst, heb 18 jaar niet gelachen’

De weken werden maanden. Op een dag besloten de mannen in haar familie dat ze moest trouwen. Ze was toen 14 jaar. „Ik was verkocht aan een oudere man”, zegt Nadia, en pauzeert even. „Mijn moeder vond het vreselijk. Ze hilde de hele tijd en werd erg ziek. Op de dag van de bruiloft lag ze in het ziekenhuis met een maagzweer.”

Imran was agressief en gewelddadig. Ook zijn broers en moeder mishandelden mij

– Nadia (31)

Na de bruiloft werd Nadia naar een klein dorp in talibgebied gebracht, naar het huis van haar man Imran. Zoals gebruikelijk in Afghanistan woonden ook zijn ouders, broers en schoonzussen in hetzelfde huis. Het was een conservatieve, gewelddadige familie. Vrouwen mochten de mannen niet tegenspreken, geen mobiel bezitten, werden geslagen en moesten buitenshuis een boerka dragen.

Als ze al naar buiten mochten. „Alleen als ik doodziek was of moest bevallen. Het was een gevangenis”, lacht ze schamper.

De tranen komen ineens op. „Ik besef ineens dat ik achttien jaar niet heb gelachen.”

De familie van Imran handelde in auto's en in opium. Afghanistan is al tientallen jaren de grootste producent en exporteur van opium ter wereld. Voordat ze de macht overnam was drugshandel de belangrijkste bron van inkomsten voor de taliban.

Opium

„Imran bekommerde zich niet om mij en onze drie kinderen. Overdag sliep hij, en 's nachts gebruikte hij opium. Hij was agressief en gewelddadig. Ook zijn broers en moeder mishandelden mij. Als vrouw leefde je constant in angst”, voegt Nadia toe.

Haar vader had haar paspoort afgepakt, en bellen kon alleen stiekem met de telefoon van een buurvrouw. Desondanks regelde haar broer een identiteitsbewijs en wat geld voor Nadia. „Voor als je een kans ziet”, zei hij. Die kans kwam sneller dan verwacht, toen de hele familie vanwege een bruiloft van huis was. Nadia zag het als een teken.

Gekleed in een blauwe boerka en

▲ Nadia: „Alleen als ik doodziek was of moest bevallen mocht ik naar buiten. Het was een gevangenis.”

FOTO THERRY SCHUT

Overdag sliep Imran en 's nachts gebruikte hij opium

Vermoedelijk honderden gevallen per jaar

In 2022 kwamen bij het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) vijftig officiële meldingen binnen over huwelijksdwang en achterlating in het buitenland. De werkelijke omvang wordt geschat tussen de 182 en 815 per jaar.

Shirin Musa van Femmes For Freedom (FFF): „Eigenlijk is Nadia twee keer onrecht aangedaan: toen de stiefmoeder zich voordeed als haar biologische moeder en toen ze haar Nederlanderschap kwijtraakte. We hebben wetgeving tegen kindhuwelijken, huwelijksdwang, achterlating en mensenhandel, en dan krijgt een Nederlandse vrouw die met gevaar voor eigen leven de ambassade in een ander land weet te bereiken een dikke doel. Wat als deze vrouw FFF niet had bereikt? Hoeveel vrouwen zijn al weggestuurd door ambassades? Dit verhaal laat zien dat er iets ernstig mis is met ons systeem.”

SP-partijleider Lilian Marjijnissen geeft aan dat de wetten er niet voor niets zijn, maar pleit voor een onderzoek zodat vrouwen als Nadia beter en sneller geholpen kunnen worden. „Als een slachtoffer de moed heeft uit zo'n situatie te ontsnappen en zich meldt, moeten alle alarmbellen afgaan. Er moet dan direct actie worden ondernomen.” Het LKHA zegt niet bekend te zijn met andere gevallen waarin slachtoffers van huwelijksdwang en achterlating hun Nederlanderschap zijn kwijtgeraakt.

met haar zontjes als 'mannelijke begeleiders' stapte ze in een riksja naar de grens met Pakistan. Een lange, gevaarlijke tocht. Dankzij het netwerk van haar broer bereikte ze de Nederlandse ambassade in Islamabad. Een nieuw paspoort aanvragen lukte niet: Nadia bleek geen Nederlandse nationaliteit meer te bezitten.

Regels zijn regels

De ambassade wilde haar in eerste instantie niet helpen, omdat 'regels, regels zijn'. Ook een oude foto van haar vaders paspoort hielp niet. „Jedereen was naar me op zoek, ik verbleef illegaal in Pakistan en kon op elk moment worden uitgezet. Dan zou ik overgeleverd zijn aan de taliban. Ik was doodsbang.”

Vluchtelingenwerk hoorde van Nadia's zaak en schakelde Femmes For Freedom in. De vrouwenrechtenorganisatie benaderde verschillende instanties en politici. Uiteindelijk zou CDA'er Wopke Hoekstra voor groen licht zorgen.

Nu is ze terug in Nederland, zonder haar kinderen. Zij wonen nog in Pakistan. Zelf verblijft ze in een geheim opvanghuis. Officieel is Nadia geen Nederlandse meer. „Maar zo voel ik me wel. Zo heb ik me altijd gevoeld”, besluit ze.